

Pedro Sánchez Castejón,
President del Govern d'Espanya

CC/

Nadia Calviño Santamaría
Vicepresidenta primera i ministra d'Afers
Econòmics i Transformació Digital

Yolanda Díaz Pérez,
Vicepresidenta segona i ministra de Treball i
Economia Social

Teresa Ribera,
vicepresidenta tercera i ministra de Transició
Ecològica i Repte Demogràfic

Ione Belarra,
ministra de Drets Socials i Agenda 2030

Estimado Sr. presidente,

El Govern espanyol té l'oportunitat aquest any per **promoure un nou marc fiscal a la Unió Europea que reforci la capacitat i suficiència fiscal dels països per promoure una transició ecològica justa i garantir els drets socials bàsics per a totes les persones.** A més, el marc fiscal ha de ser un pilar per avançar en una nova economia més justa, democràtica i en equilibri amb els objectius climàtics i de biodiversitat. **Tornar al marc de l'austeritat no és una opció, però tampoc no ho és tornar a la casella de sortida de la promoció de bombolles econòmiques** resultants de mercats desregulats que no responen a l'interès general i que són causa d'agreujament de les crisis ambiental i climàtica.

Des del 2020 ha estat suspès temporalment el **Pacte d'Estabilitat i Creixement**, un dels pilars centrals del marc fiscal europeu¹. Els Estats Membres van acordar amb la Comissió Europea activar la "clàusula de salvaguarda" per permetre una resposta sanitària, social i econòmica suficient davant de la pandèmia i les conseqüències de la guerra a Ucraïna. **La suspensió de les regles fiscals ha permès una resposta allunyada de les mesures d'austeritat que van imperar després de la crisi de les subprimes (2008) i de l'euro (2012).**

¹ El Tractat de Maastricht de 1992 requeria als membres, existents i futurs, uns límits arbitraris de deute i dèficit públic del 60% i 3% del PIB d'un país, respectivament. El Pacte d'Estabilitat i Creixement (PEC), promulgat el 1997, va elaborar més aquestes regles i mecanismes d'aplicació.

La Comissió Europea va presentar el passat 9 de novembre de 2022 la seva **Comunicació sobre les orientacions per a una reforma del marc de governança econòmica de la UE**². Un document que reuneix les línies mestres per a una adequació de les regles fiscals i que seran obligatòries a tots els països de la UE a partir del 2024.

Des de les organitzacions signants instem a superar el **marc vigent per les seves implicacions negatives a l'hora de fer front a la crisi ecològica i de desigualtat**. La resposta als reptes actuals exigeix instruments basats en una noció holística d'estabilitat, equilibri i risc que inclogui indicadors socials, climàtics, ambientals, epidemiològics i de cures. En aquest sentit, **cal superar el paradigma del creixement econòmic il·limitat, de la despesa pública indiscriminada i incoherent i dels objectius macroeconòmics restrictius**, i establir millores en la gestió dels comptes públics més enllà de mesures arbitràries com mantenir el deute públic dels Estats membre per sota del 60% del PIB i el dèficit públic per sota del 3%.

Com a societat civil organitzada alerte de la transcendència d'aquest procés i de les seves conseqüències potencials per a la ciutadania i demanem un debat social ampli en què poguem participar.

Els traslladem la nostra valoració de la Comunicació de la Comissió i una sèrie de propostes de millora per tal de nodrir la tasca del Govern i, en especial, durant la seva **Presència del Consell de la Unió Europea**.

Punts positius de la proposta de la Comissió

- ✓ Atorga **més flexibilitat i diferenciació entre països** respecte a les regles anteriors. Espanya podria ser un dels països que podria sol·licitar temps més dilatats (fins a set anys) per arribar a un equilibri fiscal.
- ✓ Reconeix la **necessitat d'una major capacitat i suficiència fiscal pública** per fer front als reptes actuals de cara a una transició ecològica justa.
- ✓ Permet als Estats **elaborar i negociar els seus propis plans**, tenint en compte les necessitats i les polítiques per què aposta cada Estat Membre.

2 [EUROPEAN COMMISSION Brussels, 9.11.2022 COM\(2022\) 583 final COMMUNICATION.](#)

Elements de millora necessaris per una Europa més justa, ecològica i solidària

Tot i aquests avenços, les organitzacions signants considerem que **el plantejament de partida ha de ser millorat considerablement**. Per això, traslladem una sèrie de propostes:

- 1. Dotar la tramitació, l'aprovació i la revisió dels plans d'ajust i de les reformes d'una legitimitat democràtica plena.** Per això s'ha d'incorporar al procés de negociació un debat parlamentari i ser flexibles als canvis de govern i als nous projectes polítics derivats del vot ciutadà, i evitar amb això un detriment democràtic.
- 2. Garantir la coherència amb els compromisos adquirits a l'Acord de París en relació amb la limitació de l'1,5º d'augment de temperatura, amb els objectius de biodiversitat compromesos a la cimera de Montreal** i els drets recollits a la carta social europea. En aquest sentit, cal evitar un creixement indiscriminat del PIB en contra d'aquests objectius i incorporar a tots els plans i mesures econòmiques el principi de *Do Not Significant Harm*³ i una anàlisi d'impacte ex-ante (econòmic, social i ambiental) que permeti valorar els diversos escenaris. y un análisis de impacto ex-ante (económico, social y ambiental) que permita valorar los diversos escenarios.
- 3. Incorporar una noció més omnicomprendensiva d'estabilitat dels comptes públics i d'equilibri fiscal amb la incorporació del risc ambiental i climàtic** i de superació del PIB com a servidor intermediari de prosperitat i benestar. Uns comptes públics "saludables" i "equilibrats" ho seran si garanteixen la qualitat i la inclusió de l'ocupació, la reducció de la pobresa i la desigualtat i la qualitat del medi ambient i la reducció d'emissions⁴. Per això, s'han d'incorporar al seguiment del compliment dels **plans indicadors ambientals, climàtics, socials, feministes i de "més enllà del PIB"**.
- 4. Garantir un espai fiscal suficient per fer front a una transició ecològica justa i democràtica i garantir el benestar de les persones** en els drets més essencials d'accés a una salut i educació de qualitat i protecció social. S'han d'incentivar les inversions públiques que redueixen els riscos climàtics futurs i ajudin a mitigar-ne els efectes.

3 El Principi DNSH (Do No Significant Harm) és una condició definida per la Comissió que obliga a realitzar una autoavaluació que asseguri que la inversió o reforma no afecta negativament un, o diversos, dels 6 objectius mediambientals definits al Reglament 852/2020 : Mitigació del Canvi Climàtic

4 El canvi climàtic i l'alteració de la biodiversitat suposen un risc sistemàtic amb implicacions directes pels comptes públics i el deute d'un país, tal com assenyalava l'informe "[From Maastricht to Paris | Finance Watch](#)"

- 5. Incloure metes de pressupostos “verd” i “lila”** en les reformes dels plans fiscals-estructurals nacionals i en les recomanacions específiques. Alhora, cal establir mesures que evitin el “greenwashing” o “purple washing” i avaluin de manera transparent l’eficiència dels programes de despesa, la fiscalitat i el seu grau d’alineament amb els objectius de transició i benestar. Un exemple seria l’eliminació de les subvencions als combustibles fòssils i a les indústries i sectors no alineats amb els objectius ambientals i socials.

- 6. Impulsar una progressivitat fiscal més gran i tancament dels forats fiscals -cap a dins i entre els països- amb l’objectiu de millorar els serveis socials i el benestar de la ciutadania.** El deute, i les seves implicacions per a les generacions futures, no ha de ser la solució alternativa a la insuficiència fiscal. Aquesta reforma fiscal hauria de pivotar sobre mesures que reforcin la suficiència i la progressivitat tributària, posant el focus en: **reformar l’impost de societats**, abordant les múltiples deduccions i bonificacions de què es beneficien les grans empreses; **reforçar l’impost als Beneficis Extraordinaris**, i que es converteixi en una mesura de caràcter permanent i s’amplii a tots els sectors, **gravar les rendes del capital**, i trencar amb el tracte favorable respecte a les rendes del treball, i acabar amb la dualitat injusta de l’IRPF; reformar l’impost del **Patrimoni** perquè contribueixi a aconseguir la finalitat distributiva; ampliar la **fiscalitat verda** que inclogui mesures de compensació per a les rendes més baixes; i, finalment, prioritzar la **lluita contra l’elusió i l’evasió fiscal** per part de les empreses i persones més riques, i actualitzar els criteris per determinar quins països han de formar la llista de paradisos fiscals de la UE i de l’Estat espanyol.

- 7. Incloure en els plans de cada país mesures específiques de caràcter fiscal** que reforcin tant la suficiència com la progressivitat tributària i la fiscalitat verda. Per fer-ho, cal incloure algun tipus d’indicador de progressivitat fiscal, de manera que s’asseguri que l’increment recaptatori no recaigui de manera desigual sobre la ciutadania. D’altra banda, cal exigir coherència als plans i evitar que la generació de deute estigui acompanyada de l’elusió i l’evasió fiscal.

- 8. Establir mecanismes d’auditoria, control i escrutini públic sobre la qualitat i la coherència de la despesa, la legitimitat del deute i establir salvaguardes anticorrupció.** L’espai fiscal que es generi no ha de ser malbaratat en pro d’una despesa militar més gran i de l’ampliació de la infraestructura fòssil i nuclear. Així mateix, el respecte dels requisits i les recomanacions anticorrupció, així com les indicacions i resolucions del Tribunal de Comptes i el Tribunal Europeu de Comptes, haurien de ser un requisit previ per a l’aprovació dels plans de qualsevol Estat membre.

Les organitzacions de la societat civil signants demanem al govern que lideri una reforma del marc fiscal que reforci la democràcia, el benestar i un medi ambient sa i en equilibri. Hem de passar definitivament la pàgina de l'austeritat i obrir pas a construir una economia més justa, resilient, al servei de les persones i dins els límits del planeta. Europa té un deute ecològic i de desigualtat que és urgent resoldre. Ens hi juguem el futur.

El saluden atentament,

Ecologistas en Acción / Observatori del Deute en la Globalització / Oxfam Intermón / Greenpeace / Futuro en Común / Plataforma por la Justicia Fiscal / UGT / CCOO / USO / Confederación General del Trabajo (CGT) / Federación de Consumidores y Usuarios - CECU / La Coordinadora de Organizaciones para el Desarrollo-España / Amigos de la Tierra / WWF España / SEO irdLife / ECODES / Asociación Ciencias Ambientales / Economistas sin Fronteras / Alianza por la Rehabilitación de Viviendas Sin Dejar a Nadie Atrás / Fòrum de la Nova Ruralitat / REVO Prosperidad Sostenible / Instituto de Cooperación Internacional y Desarrollo Municipal - INCIDEM / Alianza por la Solidaridad -ActionAid / Fundación World Vision Internacional / Red de ONGD de Madrid / Redes Cristianas / FACUA Andalucía / Movimiento por la Paz -MPDL- / Fundación Vida Sostenible / WILPF España. Liga Internacional de Mujeres por la Paz y la Libertad /

